

INTERVIEW MET HILKE FLORIS

Spelen en bewegen in de openbare ruimte

Reageren? h.floris@hosper.nl

"De openbare ruimte moet zo ingericht worden dat deze voor alle doelgroepen aantrekkelijk is. Natuurlijk hoort spelen daarbij, maar dan als onderdeel van het geheel van de openbare ruimte."

Landschapsarchitecte Hilke Floris, werkzaam bij Hosper landschapsarchitectuur en stedenbouw in Haarlem, signaleert twee trends: natuurlijk spelen en spelen voor bredere doelgroepen (van jongeren tot senioren). Maatschappelijke behoefte aan duurzaamheid, gezondheid, en contact met de natuur zijn belangrijke drijvers.

"**K**inderen mogen weer vies worden. Het ontdekken van natuurlijke elementen (modder, beestjes) wordt gestimuleerd. En er is een steeds bredere wens om de openbare ruimte zodanig in te richten dat mensen gestimuleerd worden om te bewegen; niet alleen kinderen maar ook jongeren, mensen van middelbare leeftijd en senioren. Bewegen is gezond, en de openbare ruimte wordt vaak al om die reden gebruikt, ook voor zeer eigentijdse sporten, zoals freerunning en bootcamp."

"Regelgeving gaat niet mee in deze trendontwikkelingen. De regelgeving, maar ook de handboeken, lopen over het algemeen achter de feiten aan. Voorstellen in het ontwerpproces zijn nieuw, er zijn vaak geen precedentes. Vaak is niet duidelijk of iets kan of mag. Dat maakt het sterk afhankelijk van de inschatting en ambitie van de opdrachtgever: met een risico-mijdende

opdrachtgever is er veel minder mogelijk dan met een opdrachtgever die buiten de gebaande paden durft te treden."

"Nog zoiets: de angst voor claims. Die wordt groter, daardoor zijn opdrachtgevers minder geneigd om risico's te nemen. Dat beperkt de mogelijkheden voor natuurlijk spelen en alternatieve vormen van gebruik van de openbare ruimte. Elk onderdeel van de openbare ruimte wordt 'beregeld': dit is een speeltoestel, dus er moet een hek omheen en een valondergrond onder. Of: dit is voor senioren, dus moet er een duidelijk herkenbaar fitness-apparaat komen. Of: jongeren kunnen voor overlast zorgen, dus worden ze weggestopt op een achteraf terrein. HOSPER is van mening dat de openbare ruimte zodanig ingericht moet worden dat deze voor alle doelgroepen aantrekkelijk en bruikbaar is. Een vanzelfsprekend ontwerp dat de basis legt

HILKE FLORIS, HOSPER LANDSCHAPS-
ARCHITECTUUR EN STEDEBOUW

voor een aangename openbare ruimte. Natuurlijk hoort spelen en bewegen daarbij, maar dan als onderdeel van het geheel.”

“Om natuurlijk spelen en bewegen te stimuleren wordt vaak een bijzonder element gebruikt dat uitdaagt en oproept tot nieuwsgierigheid. Inspirerende voorbeelden zijn de pianotrap in metrostation Odenplan in Stockholm (daarmee nemen anderhalf keer zo veel mensen de trap in plaats van de naastgelegen roltrap), het Aardvarken in het Bartokpark (dat vraagt er om beklommen te worden) en de Apenrots op het Willemsplein in Rotterdam. Daarnaast zien we dat veelzijdig toegpaste elementen in de openbare ruimte steeds vaker gebruikt worden om te bewegen: trappen, randjes, paaltjes, etc. Door daar in het ontwerp op in te spelen wordt bewegen verder gestimuleerd. Bijvoorbeeld Antwerpen Kievit, waar allerlei bewegingsaanleidingen geïntegreerd zijn in het ontwerp. Zoals randen waar je overheen kunt lopen, graskussens, een verticale speelwand om doorheen te klauteren, een multicourt met tribune en skate-aanleidingen, en dat samen met speciaal ontworpen meubilair met geïntegreerde speelaanleidingen zoals een bordspel of kleine glijbaan. Een hele mooie invulling die tegemoet komt aan een onontkoombare trend: het natuurlijk spelen en bewegen voor meer doelgroepen.”

SPELEN MAAKT GEZOND IN 10 PUNTEN

Platform Ruimte voor de Jeugd formuleerde tien punten waarmee de gemeente kan investeren in een stevige pedagogische civil society, waarin de jeugd letterlijk en figuurlijk volop speelruimte heeft. Samengevat:

- 1 Erken het belang van vrij spel voor een gezonde en evenwichtige ontwikkeling van de jeugd.
- 2 Geef prioriteit aan verblijfsfuncties in woonwijken.
- 3 Goede speelmogelijkheden in elke wijk, voor alle leeftijden en voor verschillende soorten spel, met betrokkenheid van bewoners en zo nodig nieuwe vormen van beheer.
- 4 Een positieve houding tegenover voorstellen voor tijdelijk gebruik van onbestemde buitenruimte voor activiteiten die de jeugd ten goede komen.
- 5 Veilige loop- en fietsroutes tussen scholen, speelplekken, kinderopvanglocaties, wijkcentra en sportaccommodaties.
- 6 Verbetering van het sociale klimaat, zodat alle kinderen de gelegenheid krijgen om buiten te spelen en deel te nemen aan activiteiten waarmee zij hun talenten kunnen ontwikkelen.
- 7 Ondersteun burgerinitiatieven op het gebied van spelbegeleiding, zoals speel-o-theken, speeltuinen, scouting en kindervakantiewerk.
- 8 Erken het belang van vrije tijd, die kinderen naar eigen inzicht kunnen invullen.
- 9 Geef ruimte aan kinderen en jongeren om actief mee te doen in de samenleving, bij inspraaktrajecten en via eigen initiatieven.
- 10 Ondersteun collectieve oplossingen van bewoners voor betere bespeelbaarheid van straat en buurt.

www.ruimtevoordejeugd.nl